

ÇOCUKLARA MATEMATİĞİ, COĞRAFYAYI SEVDİREN YAZAR VLADİMİR TUMANOV

'Kraliçeyi Kurtarmak' kitabıyla tanınan ve Türkiye'de geniş bir okur kitlesine sahip olan Vladimir Tumanov'un yeni kitabı yayımlandı. 'Gizemli Haritalar' dizisinde yer alan 'Haritada Kaybolmak', 'Suda Kaybolmak' kitaplarının ardından şimdi sırada 'Ateşten Kaçmak' var. Bu sefer dünyaya hızla bir asteroid yaklaşmaktadır. Alt kardeşler ve arkadaşları Mariana eğer onlara verilen bulmacaları vaktinde çözemese dünyanın bir kısmı yok olacaktır. Kraliçeyi Kurtarmak kitabıyla çocuklara matematiği sevdiren Tumanov, 'Gizemli Haritalar' dizisinde yer alan kitaplarıyla da okurlarını evreni keşfetmeye davet ediyor.

Rusya'da doğan, yaşamını Kanada'da sürdüren Tumanov'un kitaplarının çocukları tarafından bu kadar sevilmesinin sırrını uzun zamandır merak ediyordum. Tumanov'un okumaya ilk kitabı **Kraliçeyi Kurtarmak**'la başladım. Eğitimciler tarafından ders materyali olarak kullanılan, dönem sonu projelerinde ve okulların okuma listelerinde yer alan **Kraliçeyi Kurtarmak** kitabı 166 baskı yaptı. **Haritada Kaybolmak**

kitabı da birçok okulda sosyal bilgiler derslerinde okutuluyor. Tumanov'un Türkiye'de bu kadar çok sevilmesinin arkasında yatan gizemi kendisine sordum. Tabi hazır onu yakaladımın Rus asıllı bir yazar olarak Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşla ilgili düşüncelerini ve bundan sonra çocuklara savga anlatan bir kitap yazıp yazmayacağına da merak ettim. Tumanov, "Kanada'daki kimliğime rağmen Rus-

ya'daki geçmişimi silemem. Kendi anadilimi konuşan insanların otoriteyi desteklediğini, kitaplarını yazdığım çocukları öldürdüğünü, Putin'in yalanlarıyla şehirlere tarumar ettiklerini düşündüğümde geceleri gözümü uyku girmiyor. Geçen yazımı Zoom üzerinden Ukraynalı göçmenlere İngilizce ve Almanca ders vererek geçirdim" diyor. Vladimir Tumanov yeni kitabı: 'Ateşten Kaçmak', **Kraliçeyi Kurtarmak** kitabının başarısını, çocuklara matematiği nasıl sevdirdiği ve bilgisayar, telefon ekranlarıyla olan ilişkiyi ile ilgili sorularını yanıtladı.

• İlk kitabınız "Kraliçeyi Kurtarmak" Türkiye'de çok sevildi. Peşinden Gizemli Haritalar Serisi'ni yazdınız. Haritada Kaybolmak, Suda Kaybolmak ve bu serinin son kitabı ise Ateşten Kaybolmak çok yakın zamanda yayımlandı. Kitaplarınız Türkiye'de okulların okuma listelerinde yer alıyor. Anlattığınız hikâyelerin çocuklar tarafından bu kadar popüler olmasını, sevilmesini neye bağlıyorsunuz?

Bazı hikâyelerin neden popüler olduğunu net bir şekilde söylemek zor çünkü pek çok faktör için içine giriyor. Sanırım eğitimle macerayı birleştirmemin bunda etkisi var. Birçok öğretmen kitaplarını matematik, coğrafya ve fen bilimleri derslerinde kullanıyor. Elbette sadece kitapları bu konularla bağlantılı değil. Her seferinde yeni bir hikâyeye yazarken heyecandan, endişeden ve şaşkınlıktan tüylerimi diken diken olup olmadığımı gözlemliyorum. Bunu okurların da hissetmesini istiyorum. Geriye kalan; şirihli bir şekilde kendi başına işleyen ilham.

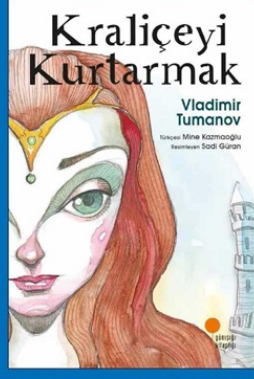

"Kraliçeyi Kurtarmak kitabımı öğlum sayesinde yazdım"

• Çocuklarınız olduğunuz biliyoruz. Kitaplarınızın yazarken size ilham kaynağı oldular mı?
Öğlum Alex'in küçükken matematikle ilgili yaşadığı sorun benim 'Kraliçeyi Kurtarmak' kitabımı oluşturmasını sağladı. Ebeveyn olarak çocukların düşünce yapısını kendi çocuklarını gözlemleyerek öğrendim. Onlar benim okurlarım ve yaratıcıları karakterler için örnek oldular. Ebeveynlik aileler için bir eğitim. Ben de bu şansa sahip olduğum için minnettarım. Çocukların büyüdüğünde yazmaya devam etmek için yelertince yaratıcılık kazanmışım. Kızım ve öğlum yaptığını şeylerle gurur duyuyorum. Alex matematikle ilgili sorunu çözdü, bilgisayar mühendisi oldu. Biraz da olsa yardımım olduğunu düşünüyor.

• Kitaplarınızın yayımlanmadan önce çocuklarınıza okutur musunuz?
Kızım çok küçükti fakat öğlum 'Kraliçeyi Kurtarmak' kitabımı duydu ve kraliçenin kurtarılıp bölünmesi onu. Onun tepkilerine göre ilk taslağa bazı yerlerde değişiklikler ve ayarlamalar yaptım. Kızım Vanessa kitabı daha sonra okudu ve bulmacaları kendi başına çözdü. 'Kraliçeyi Kurtarmak' Kanada'da basıldığından Alex okuluna kitabı götürüp herkese "Bu kitabın içinde ben de varım" dedi. Bu deneyimi unutamıyorum.
• Kraliçeyi Kurtarmak kitabınız matematiği bulmacaları üzerine kuruldu. Matematik Türkiye'de pek çok öğrenci için zorlu bir ders. Kanada için de aynı durum söz konusu mu?
Matematik pek çok çocuk için ürktü-

tü. Bu Kanadalı çocuklar için de geçerli. Ben de çocukken matematikten korkardım fakat matematiğin mantığını kavradığımda resim kadar güzel olabilir. Sadece sabır göstermeniz gerekiyor. 'Kraliçeyi Kurtarmak'la Alex tek başına matematiğin üstesinden gelmiyor. Beales'a atıfıyla "Yapacak ama biraz arkadaşlarımız yardımıyla" yapacak. Sonunda arkadaşlık korkunun üstesinden geliyor. Nihayetinde Alex'in matematik öğretmeni Jayden ve tek gözlü yaratık Monoculus'tur. Her yeni problem çözüldüğünde Alex kendine güvenmeye başlıyor. Güven matematiğin üstesinden gelmek için anahtar bir role sahip. Matematik zorlu ya veya başka bir çalıma alanındaki zorlukta da üstesinden gelmek tamamen psikolojik.

ANTİK YUNAN FİLOZOFLARINA DAYANAN KARAKTERLER

• Haritada Kaybolmak kitabınızda sırlı Haritacı'nı karşılaşıyoruz. Adı Empedokles. Empedokles bir Yunan filozofu. Siz neden ona bu adı seçtiniz?
Empedokles evrenin toprak, su, hava ve ateş olmak üzere dört elementten oluştuğunu söyleyen bir Yunan filozofu. 'Haritada Kaybolmak' ve diğer 'Gizemli Haritalar' dizisinde yer alan kitaplarımızın temel meselesi modern bilim ancak bugünkü bilimle eski kökler arasında bağ kurmak önemli. Isaac Newton'un söylediği gibi "Eğer başkalarından daha ziyade görebiliyormsun devlerin omuzlarında olman sebebiyledir." Bugünkü bilimsel gelişmeler Empedokles, Heraklitos, Pythagoras ve Aristoteles gibi eski düşünürlerle dayanmaktadır. Diziyi farklı elementlere ayırmak bu konu başlıklarında ayrı maceralar anlatmamızı sağladı. Çagrın adı ise 19. yüzyıl Fransız yazarı Balzac'ın La Peau de çagrın kitabından geliyor. Bu roman da genç bir adamın yaşamı her bir dileği yerine geldiğinde kısıllanmaktadır. Bu huzul yaşamına konusu "Haritada Kaybolmak" kitabımızda kahramanlarımızın başına gelenle bağlantılı. Bu insan yaşamının süslü ve önemine ilişkin bir alegor.

Haritada Kaybolmak

Vladimir Tumanov
İllustratör: Mira Kimmisoglou
Hikayeciler: Sadi Günay

Don't Look

"YAŞAMIMIZ BİR GÖSTERİYE DÖNÜŞMÜŞ DURUMDA"

• Haritada Kaybolmak kitabınızda Chris ve ağabeyi gündün güne yakarıncık bir adam çıkıyor. Bu adam Wrangler adını bir televizyon yapımcısından ve yaşanan bu iki kardeşin hikâyesine televizyonda yer veremiyor. Bu üçlü arasındaki diyalog bana "Don't Look Up" filmi anımsattı. Alt kardeşlerden biri Wrangler'a "Biz satılık değiliz!" diyor. Bugün yaşadığımız dünya insanlara her şeyin satılık olduğunu dikte ediyor. Karakterleriniz arasındaki bu diyaloga vermek istediğiniz mesaj nedir?
"Gizemli Haritalar" dizisinde yer alan üçüncü kitabım; 'Ateşten Kaçmak' daha çok "Don't Look Up" filmi anımsatıyor. Her ikisinde de dünyaya doğru hızla bir asteroid yaklaşmaktadır. Elbette bir başkasının düşüncelerini ve değerlerini satın alamazsınız, haklısınız. 'Haritada Kaybolmak'taki kahramanlarımız yaşam mücadelesi veriyor ve müdâfelenin bir gösteriye dönüştürmek onları için daha kötü bir duruma sebep olabilir. İtibarlarımızın alınıp satılacak bir şey olmadığını göstermek için bu tür şüphelerden kaçıyoruz. Günümüzde yaşamın büyük çoğunluğu sosyal medya ve televizyonlardaki reality programlarıyla bir gösteriye dönü-

şmüş durumda. Fakat gerçeklik bu gösteriler değil! Umarım Chris ve Francis'in maceralarını anlatırken bunu iletilebilirdim.

• Son kitabınızda Alt ailesi yemekten televizyonu açıyor. Aslında bu onları normalde yaptıkları bir şey değil. Anneleri özellikle buna dikkat ediyor. Çünkü televizyon, telefon, bilgisayar ekranlarını duvarları gibi olduğuna inanıyor. Siz bu konuda ne söylemek istersiniz? Dijital dünyanın arşınları ekranlara yapışmasını sağlıyor. Ne dersiniz?

Geçenlerde "Akşam yemeğine bize gelir misin? Böylece akraba biriktire bakarsın." gibi bir esprile karşılaştım. Bunu gerçek yaşamda da görüyoruz. İnsanlar birbirini telefoni telefonlarında mesajlara bakmak için kesiyorlar. Bu görsel gerçekliğin yaşamadığı gerçeklikleri yer değiştirdiğini gösteriyor. Tabii hiçbir şey yüz yüze iletişim, insani yakınlık ve fiziksel temas gibi olamaz. Pandemi sırasında Zoom üzerinden üniversite dersler verdim. Bu gerçek bir sınıfta öğrencilerim bir arada olmanın ne anlama geldiğini anlamamı sağlıyor bir deneyim oldu. Teknoloji dünyaya bize pek çok fırsat sunuyor ancak hiçbir şey parkta yan yana birleyle gezmek gibi değil!

• **Ateşten Kaçmak kitabınızın ardından sırada hangi kitap var? Yeni kitabınız hava elementiyle mi ilgili olacak?**

Evet haklısınız. 'Gizemli Haritalar' dizisinin son kitabı Empedokles'in son elementi hava ile ilgili. Kitabı çoktan tamamladım. Editörümle taslak üzerinde çalışıyoruz. Dizide yer alan karakterlerle 20 yıldır birlikteyim ve onlara hoşçakal diyeceğim için de üzgünüm. Fakat her şey sonunda bitmeli ve başka konularda yeni hikâyeler yazmayı umuyorum.

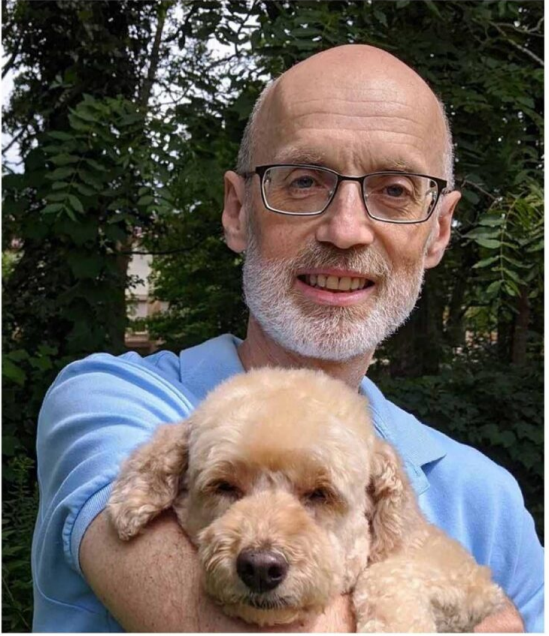
• **Kitaplarınız farklı ülkelerden birçok çocuğa ulaşıyor. Çocuklardan aldığınız ve unutamadığınız bir mektup var mı?**

2010 yılında Ukrayna'nın Kiev şehrinde öğrencileriyle matematik dersinde 'Kraliçeyi Kurtarmak' kitabım üzerine çalışan bir öğretmenin yazdıklarını unutamıyorum. Bana İngilizce'yi nereden öğrendiğimi sordu. Çünkü kitaplarımı İngilizce öğretiminde yardımcı kaynak olarak kullanıyorlarmış. Kanada'ya çocukken geldiğim için İngilizce anadilim gibi oldu. Ukrayna'daki savaşın ışığında bu mektubun bugün benim için daha farklı, daha kıymetli bir anlamı var. Çocuklardan yıllarca karakterlerimin resimlerini içeren

mektuplar aldım. Bazıları kitapta yer alan illüstrasyonları kopyalamıştı, bazıları ise kendi özgün karakterlerini çizmişti. Aralarında hayal güçleri onları daha da ileriye taşıyacak sanatçılar gördüm. Belki biri gelecekte benim kitaplarımın illüstrasyonunu da yapar.

• **Rusya doğumlusunuz. Daha sonra aileniz İtalya'ya taşınıyor. Ardından da Kanada'ya. Farklı şehirlerde yaşamak çocukluğunuzu, hayal dünyanızı nasıl etkiledi?**

Her yeni mekân dünyanın ne kadar ilginç ve farklı bir yer olduğunu anlamamı sağladı. Bu 'Haritada Kaybolmak' kitabımı yazma amaçlarımdan da biri. Yaşamımın büyük bir çoğunluğunu Kanada'da geçirdim, burada yaşıyorum. Kanada'nın bir göçmenler ülkesi olmasını ve göçmenlerin toplulukları zenginleştirmelerini her zaman takdirle karşılıyorum. Kanada'nın konuksever bir kültüre sahip olması ailem buraya ilk geldiğinde 1974'te onlara büyük bir destek sağladı. Bunu hiçbir zaman unutamam. Bugün gönüllü olarak yeni Kanadalılara İngilizce konusunda destek oluyorum çünkü uzaktan gelen biri olarak bunun ne anlama geldiğini biliyorum.

“RUSYA’NIN GÜNAHLARINDAN ARINMASI İÇİN JENERASYONLAR GEÇMESİ GEREK”

• **Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşla ilgili de düşüncelerinizi öğrenmek isterim. Savaşla ilgili bir kitap yazmayı planlıyor musunuz?**

Bu hayatımdaki en travmatik savaş. Kanada'daki kimliğime rağmen Rusya'daki geçmişimi silemem. Kendi anadilimi konuşan insanların otoriteyi desteklediğini, kitaplarımı yazdığım çocukları öldürdüğünü, Putin'in yalanlarıyla şehirleri tarumar ettiklerinde düşündüğümde geceleri gözüme uyku girmiyor. Geçen yazımı Zoom üzerinden Ukraynalı göçmenlere İngilizce ve Almanca dersi vererek geçirdim. Bu korkunç durumun üstesinden gelmeleri için küçük de olsa onlara yardım etmek istiyorum. Annem Rusya'da siyasi tutukluydu. Bu konuda bir kitap da yazdı. Ailem ülkeyi terk ettiğin-

de rahat bir nefes alabildik. Kültürümüzü ve dilimizi beraberimizde götürdük fakat neden ülkeyi terk ettiğimizi unutmadık. Bugün yaşananlar bu duygularımı bir kez daha teyit ediyor. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin yarattığı totaliter toplum, temel insani değerleri çarpıtan ve ülke yıkıldıktan sonra karanlık geçmişle yüzleşmeyen bir canavardı. Bir asır süren zulüm ve gaddarlık Putin rejimini ve taraftarlarını yarattı. Bu savaş bitse de Rusya'nın günahlarından arınması için jenerasyonların geçmesi gerek. Tıpkı 1945'te Almanya'da olduğu gibi. Savaşın yakında bitmesini ve Ukrayna'nın başarılı bir Avrupa ülkesi olarak yeniden doğmasını ümit ediyorum. Savaş konusunda yazmayı düşünmemiştim ama kim bilir? Gelecek sürprizlerle dolu.